

זמנים לשבת קודש

- הדלקת הנרות 4.17
- חצות היום והלילה 11.47
- עלות השחר 5.05
- נץ החמה 6.35
- סוף זמן קרי"ש 8.25 - ב
- סוף זמן תפילה 10.02
- שקיעת החמה 4.57
- מוצאי שבת 6.11

דמותה לתמר

ג'ליון קר"ד - שנה ה' - ויהי תשס"ט

התאחדות אברכים
"ויואל משה"
ד' סאטמאר

נתייסד ע"י רב מנחם מנדל בריה"ק ו"ע
בשנת תרמ"ג כ"ק מנחם מנדל שליט"א
בניו יורק וירושלים תובכ"א

מגיד תעלומה

להשלים מספר ישראל

א-ל שדי אותיות ישראל, בחילוף רי"ש בדל"ת, והנה מספר יעקב שהוא קב"ב, עם מספר אל שדי שהוא שמ"ה, יחסר עוד י"ד למספר ישראל, והם י"ד שמות של בני יעקב עם יוסף מנשה ואפרים, וזוהו יושלם מספר ישראל, ולכן כשאל יעקב אבינו להוסיף שני בניו אל יוסף לשבטי קה, הקדמים ואמר אל שדי"י נראה אלי.

(חתם סופר)

כל האותיות רשימות בברכת יהודה חוץ מאות ז'

ואם תסתכל בפרשה זו בברכת יהודה, תמצא שם כל אותיות התורה רשימות, חוץ מאות ז', והטעם לפי שמלכות ישראל הבא מיהודה אין עיקר נצחונם בכלי זיין כשאר האומות, כי החרב ירושה לעשו, אבל מלכות ישראל לא בחרבם ירשו הארץ ואינה נוהגת מנהג הטבע וכח היד רק לפי הזכות והעונש בכח העליון ויתברך.

(רבינו בחי)

ברכת יהודה רומז על הלכות שבת

ועוד נוכל לומר טעם אחר למה נחסרה משם אות הזי"ן, לפי שיהודה בעצמו הוא לאבות שביעי בנפשות, אברהם יצחק ויעקב, ראובן שמעון לוי ויהודה, וא"כ יהודה הוא כנגד יום שביעי של שבת, ועל"כ הזכיר בו ידוך אחיך, כי כן תמצא בשבת (מהללים צ"ג) טוב להודות לה', והזכיר מטרה בי עליית, מלשון (משלים) הטריפני לחם חוקי, והכונה לומר יש לך לסלק עצמך בשבת אפילו ממזון אוכל נפש, וכענין שכתוב (דברים ה) לא תעשה כל מלאכה, ואמר כרע רבין כאריה וככלביא מי יקמנו, כשם שכתוב בשבת (שמות ט"ו) שבו איש תחתיו. "ומחקק מבין רגליו", רמז למילה שהיא דוחה את השבת, ואמר "אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו", שכן כתוב בשבת (שמות כ"ג) למען ינוח שורך וחמורך, "כבס ביין לבושו" רמז לקידוש היין בשבת, ואמר "הכלילי עינים מייין", ממה שמציינו בשבת שדרשו רז"ל פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם, ומהדר ליה בקידושא דבי שמשי.

(רבינו בחי)

נתנו עצמות יוסף בעור של כבש

במדרש יש, ששמו עצמות יוסף בתוך עור של כבש, וכנסה בו באותו עור רוח חיים, והיינו דכתיב (תהלים פ"ב) נוהג כצאן יוסף.

(תוספות שאנן, סו"ט ה' ג' ע"א)

שמירת הדרך

לישועתך קייתי ה'. ודע כי בעלי השמות מוציאין מן הכתוב הזה השם שמועיל בדרך כנגד השואאים.

(רבינו בחי, ועי' ש באריכות)

מילי מעלייתא

יעקב הודה על שמטתו שלימה

ושתחו ישראל על ראש המטה. ופירש רש"י ז"ל על ראש המטה: הפך עצמו לצד השכינה, ר"א על ראש המטה על שהיתה מטתו שלימה ולא היה בה רשע, ויש לדייק טעמא במילתא שאך עתה דייקא הודה על שמטתו שלימה ולא עד עכשיו, וכי עד עתה לא כזאת שמטתו שלימה. אך י"ל ע"ד שכו' המדרש בפ' וישלח (באשית לג א) שיעקב השתחוה לפני עשו הרשע, ששם לפניו את הקב"ה והשתחוה לפני הקב"ה, ועשו סבר שמשתחוה לו, וכמו"כ יתכן לומר כאן, שיעקב שם את הקב"ה בינו לבין יוסף, וכוננו היתה להשתחוה לפני הקב"ה, אך נסתלקה הימנו השכינה, ונשאר הוא לבדו עם יוסף, ומהו עצמו שפט יעקב שראוי היה יוסף להשתחוה לו, כיון דלא חטא במעשה דפוטו פרע, וראוי למלוכה ולגדולה, וע"כ שפיר כעת דוקא ושתחו ישראל על ראש המטה על שמטתו שלימה, כי כעת נתודע לו דבר זה.

חתם סופר

יוסף החמיר יותר מיעקב

בן פורת יוסף בן פורת עלי עין. י"ל דהנה בתרגום מפרש תיבת פורת מלשון רבויי וסגיי, ונלכה באווחותיו בזה. דידוע ענין מחלוקת הקדמונים באבות ובניהם שקיימו התורה אם יצאו מכלל ב"ג או לא, דיוסף סבר דלא יצאו והם סברו דיצאו, והנה בפרשת דרכים כ' דמדיעקב אבינו נשא שתי אחיות ע"כ משום דסבר דיש להם דין ישראל וגר שנתגייר כקטן שנולד דמי ואין להם אחוה כלל, עוד נקדים כי חכמי הדור נקראים עיני העדה, ועל יחיד גדול שבדורו יכול לומר לשון יחיד עין, וז"ש בן פורת יוסף, שהוא מגדיל ומפריז ומסגי החומרא, והיינו חומרא הג"ל אם יצאו מכלל ב"ג, זהו חומרא רבא שהחמיר להאשים אחיו ע"ז, ואמר בן פורת שמחמיר עלי עין, ר"ל יותר מעין הדור הגדול, והכונה על עצמו שהיה אביהם ורבים שלמדו כל החכמה וגם ליוסף, ויוסף החמיר בדעתו יותר ממנו. נועם מגדים

כבודו מחול

אנא שא נא פשע אחיך חטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלקי אביך. וי"ל דהנה קי"ל (קידושין לב:) דמלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, אמנם אם חטא להדיוט ואח"כ זה ההדיוט נעשה מלך יכול למחול, מחמת שהחטא היה בהיותו הדיוט, וז"ש שא נא פשע אחיך, וכי תימא שאתה מלך ואין כבודו מחול, לזה אמר כי רעה גמלוך, לשעבר, שלא היית מלך ולכן ועתה אף שאתה מלך שא נא.

פני דוד

סדר הלימוד לפ"ר' שמות - מסכת שבועות

יום	א	ב	ג	ד	ה	ו	שבת
דף	כ:	כא:	כב:	כג:	כד:	כה:	הרה

מעניינא דיומא

לאור המצב השורר בארה"ק:

ועלינו להתבונן מה נתרדרר בימינו אלה בגרנות הכופרים שחשבו לגאלינו בגאולת זרוע בשר דם, שנתגלגל למ המצב זה שהוא נורא ואיום, ושורה בכל העולם וכפרט בארצנו הקדושה, הבר אין בפינו ובלשונינו מלה להביע רוב הפחד והבהלה בין אחב"י יושבי ארץ הקודש, השמעות נוראות ונכבחות נוסס כל לב בשמעינו פגיעת כל יום, ואין לך יום שאין פגיעות נוחסל חברתה באופן נורא ומבהיל, המוקם ירחם עליהם. ובהג הפסח שהוא סוד פה-סח בתפלה (פרעה שכ"א פ"א) עלינו להפיל תפלה ותחנונים על שלומם של אחינו בני ישראל יושבי ארצנו הקדושה שימנן ה' יחטום עליהם, והוא ישמרם נסל צרה וצוקה, ולא יארע להם שום צער ונזק ח"ו.

וזכור ימות עולם כאשר בשנת תשי"ז היה מצב נורא בארצנו הקדושה זמנה לשל היום, והמוליץ אז מוך דו"ז זללה"ה (נדפס בחידושי פ' וישלח תשי"ז) להמצב ההוא את מאמרם ז"ל (הגהה ה) רבי יוחנן כי מטי להאי קרא בני, והיה כי נתמצאן אותו רעות רבות וצרות, מאי רעות וצרות, אמר רב רעות שנעשות צרות זו לזו כגון זיבורא ועקר בא, (ופרשי חמישי לעקרב בקריה לזבורא וחילופא סבתא הלך הובא דנשאא זבורא ועקרב נעשת צות זו לזו דלית ליה תנעתא לא בקריה דקשה לעקרב ולא בחמישי דקשה לזבורא.) וכמו"כ כהיום בארץ באיזה דרך שנקוט הוא סכנה גדולה, שחללה אם אוה"ע יצאו הוא סכנה להכלל ישראל שהם שם, וחלילה אם הכופרים ינצחו או הסכנה יותר גדולה דמי יודע מה יבא עוד אחריו, ואין לנו צעה רק שצרכנו מיד לבצאת המשיח והוא יבא ויבטל אותם כעפרא דארעא, דכיון שיהיה על ידי מלך המשיח ודא שיהיה ברחמים וחסדים, נפלה נא ביד ה' ובד אדם אל אפולה, כי צעה אחרת אין למ לזבורא ועקרבא, כי אין טוב שום דרך משני דרכים שהם מצירות זו לזו, והבוכ"ע הוא כל יכול ובידו הישועה שהוא גדול המצה ורב העללה, עכ"ד.

ובכן כהיום יום שמוצב הוה סכנה גדולה הוא לכל תושב בארץ הקודש, ונמצאים כהיום בארצנו הקדושה אלפים ורבות שומרי תורה ומצות היושבים בסכנה איומה, מחוץ תשכל חרב ומחדרים איומה, מופחדים על כל פסיעה ופסיעה ומתייראים מלצאת ברחוב, ומצב כזה לא היה זה רבות בשנים באר"ק, ומה עלינו לעשות, אין כוחנו אלא בפה להרבות בתפלה ותחנונים לטובת אחינו בני ישראל בארץ הקודש, ולהרים קולנו ולהתפלל "אנא ה' חושיעה נא", ועלינו לשפוך שיח בין תנור הכריים בתפלות ותחנונים חנות לפני בעל הרחמים שהוא ירחם על ענו ישראל, אבינו מלכינו תתול יעלים ועל עוללנו וטפינו, שהשי"ת כבר יושע את בני ישראל בישועה שלימה.

כ"ק מנחם רבינו שליט"א, חתמו"פ תשס"ב

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא

אתכם באהרית הימים. לכאורה הול"ל אשר יקרא לכם או אשר יקרא עמכם, גם צ"ב כפל הלשונות האספו

הקבצו דשניהם מלשון אסיפה, ובמד"ר דרשו ז"ל שרמזו להם יע"א על כל הגלויות עד גלות האחרון ושעתידין להתאסף ולהגאל מהם, וכפל הלשון מורה על בחי' שונות, וז"ל האספו מארץ מצרים וכו' האספו מעשרת השבטים (בנאיה אחרונה) והקבצו לשבט יהודה ובנימין עכ"ד המדרש, ואפשר שירמזו הכתוב עוד על בחי' גלות אשר קרא אותנו באהרית הימים, דשאר כל הגלויות היו כולם גלות בין האמה"ע, והנסיונות באו עלינו מבחוץ מהסט"א של אומה"ע, אבל נשתנה בחי' גלות דורנו שהוא גלות בין ישראל והנסיונות המה מהערב רב שמעורבין בבני"י, ודרשו ז"ל בזה"ק היו צריה לראש אלו הערב רב וכו', ולא השיגו דורות שלפנינו בחי' גלות זה בפועל, שלא הגיעה אליהם את אשר קרא לנו, כי כל דור בחינתו שונה ותיקונו שונה, ובעוד"ה עון הדור גרם שאף במקום הקודש והמקדש ידי זרים משלו, ונתקיים נבואת ירמיה' היו צריה לראש אלו הערב רב כדרשתם ז"ל, והנסיונות גדולים יותר פי כמה מהגלות בין האומה"ע, כמו"ש רש"י ז"ל (בפ' חקת) עה"פ ורדו בכם שנאיכם שאיני מעמיד שונאים אלא מכם ובכם, שבשעה שאומה"ע עומדים על ישראל אינם מבקשים אלא מה שגבלינו וכו', אבל בשעה שאעמיד מכם ובכם הם מחפשים אחר המטמוניות שלכם וכו'.

ואולי זה ירמזו בכאמר הכתוב אשר יקרא "אתכם" באהרית הימים, כי הנסיונות והמאורעות של אחרית הימים יהיה אתכם ר"ל בתוכם, על דרך הכתוב בתוכחה ורדו בכם שונאיכם, מכם ובכם כדרשתם ז"ל, והורה לנו יע"א תקנה לזה עפי"מ שדרשו ז"ל במד"ר האספו הטהרו וכו' ולכאורה אין משמעות האספו מורה על לשון הטהרו, וע"ד הרמז אפ"ל לענינו, דבאמת קשה להשיג ולהגיע לבחי' הטהרה בשלימות, ובפרט בדור חלוש בצירוף מובד הנסיונות שעלה על ראשינו, אולם העצה לזה נרמז במלת האספו, לקבץ כל נקודה ותנועה של תורה ועבודה ומעשה המצוות שאפשר להשיג, ודיבורי אמת של תפלה ותחנונים לשפוך שיהי לפני הבו"ת, ולהתדבק בהם בחזקה, ובצירוף כח הקדושה שבהם נזכה להשיג בחי' הטהרה, כי כל עובדא טבא מוסיף בחי' קדושה על האדם ומסייעו אל כח הטהרה.

וישם את אפרים לפני מנשה. דהנה אפרים רומז על התורה, כמו שכתב רש"י ל' בפרשתן בפסוק ויאמר ליוסף, שאפרים היה רגיל לפני יעקב בתלמודו. ומנשה רומז על השפעת הפרנסה, כי הוא היה ממונה על אוצרותיו של יוסף, ככתוב (בראשית מד א) ויצו את אשר על ביתו, וביאר בתרגום יונתן ופקיד ית מנשה דממנה אפטרופוס על ביתיה. וידוע שעל ידי פגם הברית מוחרסין לו לאדם משפע הפרנסה חמונא ליצלקו, וזה שאמר וישם את אפרים לפני מנשה, שכדי שיוכה האדם לשפע פרנסה הרמזו במנשה, צריך שישמור אות ברית קודש בקדושה וטהרה, וזה אי אפשר רק על ידי שיקדים עסק התורה הרמזו באפרים. (מד"ש משעה)

פניהם במסוה, כלפי חוץ היו מתעטפים באיצטלא של יראים ושלמים, ושבע תועבות בלבם, בדרך זו הצליחו להטעות את ההמון לנהות אחריהם, מה עד שהיו ביניהם עשירים נשואי פנים, מקורבים למלוכה, ע"כ היה ציבור שלומי אמוני ישראל התמימים, מקרבים אותם, וחחשים להם כבוד בכל מקום בואם, בכיבודים בשמחות ובבית הכנסת, ולכבוד גדול היה לבוא עמם בבירת החיות, כהנה וכהנה תחבולות שללו רשעים אלו, ובדרך זה עלתה בידם להטיל ארס טומאתם בלבבות פשוטי העם, ובפרט אצל נערי ישראל לצאן קדשים תנוקות של בית רבן. ה"בני יששכר" בחכמתו וקדושתו ראה את האסון הגדול שניתך על אולת ארץ ע"י אותם סוררים שיצאו מתוך עמנו, וגמר בדעתו כי אל לנו להכנס עמם ביסורים ולהחזירם בתשובה כפסול, באשר זו כל כוננתם להתייצב לפני עם בני"י ביסורים, ולהשמע דברי כפירות, וכשלעצמם כבר ירדו לבאר שחת, ושערי תשובה נעלו בפניהם, וכמו שהביא בשו"ת חצבלת השרון להגאון מטראנאפאל בהקדמה וז"ל: "ושמעת מאיש אחד זקן, ואיש תם וישר, שסיפר לי מה שאזינו שמעו, מהרב הקדוש מהרצ"א זצ"ל, בהיותו אצלו בבחורותו על שבת קודש, ובשעת הסעודה שלישית אמר תורה בהתלהבות מאד, על הלומדים חמנותיהם ולשונותיהם, והתחיל לדבר מראש המשכילם מעדעלסאן, שהפך את מדינת אשכנז למנות, ומגדל התלהבות עמד על רגליו, ואמר בזה"ל: רבש"ע! יכול להיות שאותו רשע כבר סבל על כל עונו, ועתה מגיע לו גן עדן על שהיה פחמץ חושע (נשמח כי אמת על שבעל קים מצוות), אנו מבקשים אותך, שבכל מקום שהוא עכשיו, תוריד אותו משם לשאלות תחתיות, יען שהחטאת את הרבים, והפך הרבה מיראל לאפיקורסים וכופרים"

מלחמתו עם המשכילם למיניהם

הבני יששכר ז"ע, היה יחיד מראשי הלחמים בחזון נגד אותם רשעים אחרים ירדו שאלו, אשר כינו את עצמם: משכילים, מתנועת ההשכלה, את מלחמתו ניהל בעוז ובתקיפות מתוך חיחוף נפש, לא הידו פני גדול ולא חת מפני איש, וכאליהו הנביא בשעתו, השליך נפשו מנגד במלחמות ד צבאות, והישע את בני ישראל החרדים לדבר ה' אשר לא כרעו לבעל, הוא אשר חשף את פרצופם האמיתיים של אותם הצבועים והרחיקם בזווע מתוך קהלהגולה.

כדרך שעשה הרשב"א בחזון, והזכיר הבני יששכר את הדבר בספרו מנין גנים (פסק יב): "אשר החרים מדינה שלימה, היא מדינת פחבינצ'יא, על המתעסקים בחכמות החיצוניות הללו והבידלם מקהל הגולה", והדברים כבר ידועים וחקוקים על ספרי תולדות התקופה, ובכל ספרי הבני יששכר ובכל דרשותיו החוצצים להבות אש, ניכר כי חם לבו בקרבו כנגד אלה, וקיים בעצמו הכתוב: הלא משנאך ד' אשנא ובתקומך את קוטטת תכלית שנאה שנאותים לאויביו היו לי.

אמנם, כלצדיקי הדורות לחמו בהם, ובעיקר משנת תקע"ה ואילך, ואלם הבני יששכר אדו עוז בתעצומות, והטיל את עצמו עם כל מחותניו וכשחנותיו למערכה זו, עד כדי סכנת נפשות, כנודע, המשכילים לא הסתפקו בחטאתיהם, אלא בקשו לעקור יסודי התורה וקיום המצוות מלב ההמון, ולצורך כך הפכו להיות מוסרים ומלשינים על אחב"י באיני המלכות, הם הם אשר הסיתו את השלטונות לגזור גזירות רעות, ולהצר את רגלי אחב"י הנאמנים לה ולתורתו, כדי להכריחם לנטוש אמנותם ודתם, בין הגזירות הללו היתה גזירת שינוי הלבוש היהודי, וכן שינוי הלשון, ובנים וכלי קודש חויבו לדבר בשפת המדינה, חתן וכלה לא יכלו להנשא אם לא עבדו את מבחן השפה הגרמנית, כאשר מזכיר ענין זה בספרו "חוס פת מהרצ"א":

"וכהיום הפך הגלגל על פי הגזירה, שלא יהיה שום סתב בעיני משא ומתן ושטר מוכר בלשוניו הקדוש, רק בסתב מכל לשונות הגוים, וכל זה מרשעת הרשעים אשר בחזו לנפשם לדבר איש עם רעהו בשפת עילגים ומתייחסים בלשון לועז, וכחופה היא להם להתערב בתוך דבריהם איזה תיבה מלשוניו הקדוש, ותדע ידידי, בנסיכון ראיתי כמה אנשים, אשר היו המלכים בתוכם, והיו בעלי תורה ונסקו בה, וכאשר היצר הסיתים ללמד סתב ולשון נכרי לצורך פרנסתם, סח אח"כ כמעל ד' כאחד הריקים, עד שכמעט כפרו בעיקר, וכן המה היו בעוכרנו במסירות וגזירות ועול המסים, ומן התמא אחי, תורף הגזירה הוא, שלא לשאת אשה עד אשר הזוג שניהם יהיו מורגלים בסתב ולשון נכרי, ולכאורה מאין נפל זה השכל הקלפה לתלותה הנישואין בזה, והנה תראה בנחמיה בסופו, כאשר שבו בני ישראל מן הגולה שהושיבו נשים נכריות, אמר שם: ובניהם חצי מדבר אשדודית, להיות הבנים שולחו מהם ותכף היו שומעים

שפת אשדוד מאמותיהם, לא היו מכירין אחר כך לדבר יהדות, כי נעשה ושב להם טבע, ע"כ גם כעת בשה"ד עצת הקליפה שירגילו את עצמם, האב והאם, קודם נישואין, בשפת ולשון נכרי, והבנים שיוולדו להם תיכף בהיכרם לדבר, ששמעו מפייהם רק לשון עלגים, וישבו להם לטבע אחר כך, על כן ארובי אחיי ורעיי, שמוח לפיכס מחסום, ולא ידברו איש את רעהו רק בלשון הנהוג בין אבותינו שבגולה, בתערובות לשון הקודש, בכדי שיהיה ניכר לשון יהדות מיוחד מלשונות הגוים, ומי אשר עד עתה היה שגגה בידו, השם יתברך יסלח לו, וידידי אחי ורעי, נמשך את בכם בכל מה דאפשר מכל לשונות הגוים, והש"ית יעזור לעמו בקרבת הגאולה במהרה בימנו בכות זה, כאשר נגאל אבותינו ממצרים."

יתר על כן המשכילים של ארץ גאליצ'יא התחכמו להרע, ושלא כמשכילי אשכנז שהפרו חוק התורה ומצותיה בריש גלי, ובקשו להתדמות לגוים בלבושם והתנהגותם, היו אלה מכסים

מתוך קנאתו לד' ולתורתו ראה צורך לחבר ספר מיוחד ולבאר באריכות שיטתו ודרכי המלחמה באותם הרשעים אויבי ד' ועמו ישראל, וזהו הספר "מעין גנים", ושמענו מספרים מפי חסידים כי הרה"ק ר' דוד מדינוב ז"ע, אן ה"בני יששכר", נפגש פעם עם הרה"ק רבי יהושע מבעלזא, במרחץ קרעניצ'א, והואה לו את תכריך הכתב יד של הספר מעין גנים שנשא עמו, וה"ק מבעלזא עבר על הספר ואמר: זה אינו ספר, ולנוכח תמימה השומעים, פירש את דבריו ואמר: כוונתי שזה לא ספר, אלא "א שטיק וידיש הארץ", ולנוכח אחר אמר: "סאינישט קיין ספר עם איז א פלאם פייער", ואז נענה הה"ק רבי דוד ואמר: אם כן, אספר לכם כיצד כתב אבי מורי את הספר הזה, אבי היה פעם חולה במשך ששה שבועות רצופים, מיעט באכילה ושתיה, והיה מהלך מהורה, ומדי פעם נאחז עמוקות, אנשי ביתו לא ידעו לשית עצה בנפשם, מהי מחלתו ובמה לרפאותו, כאשר קראו לרופא שבדקו אמר: לחולה ישנה תשוקה מסויימת המעיקה על לבו, ואם ישיג תשוקתו זו ייש לו. סברו בני ביתו כי כוונת הרופא לאיזה דבר גשמי, אך ה"בני יששכר" בשמעו את דברי הרופא נטל נייד רדין, והסתגר בחדרו, ואז החל לכתוב את הספר הקדוש "מעין גנים" עד תמו, במשך כמה שבועות ללא הפסקה, כאשר סיים את כתיבתו הוציא אנחה רוחה ממעמקי לבו, באמרו: כי עתה הוטב לו, והוסיף: "עתה גילית את פרצופם הטמא של המשכילים." (תולדות רבינו מהרצ"א)

על כן יצא הפסק דין מלפניו, להרחיקם ולהכריעם מתוך הקהל, ולא יזכרו ולא יפקדו בתוך בני ישראל, עד שבקנאו קנאת ד' הביטח להם, שחלקם מובטח להם בשלם הבא אם ימירו את דתם וישתמדו בפהסיא, רגיל היה על לשונות לפרש בצחות את הפסוק "ואת כל הרשעים ישמד", היינו דוד המלך ע"ה התפלל שרשעים אלו הצבועים ישתמדו ויתגלה פרצופם האמיתי ולא יזילו שולל את אחב"י, הוא ראה בעיני חוץ קדשו כי בדרך זו יעלה בידם ח"ו להשתלט על קהלות הקודש להשיכח תורתם ולהעבירם מאמונתם, ולכן הרחיק לכת יותר מכל בני דורו, וקרא להרחיקם ולהוציאם מכלל בית ישראל, לפי דעתו ושיטתו האנשים האלה אינם מזדע ישראל, אלא מבני ערב רב של אומות הגוים שהתערבו בכלל ישראל במשך הדורות, הם שלחיו הסט"א כאשר סתב וחזר כמה פעמים בספר "מעין גנים" לשונות חריפים, כגון: "ותדע ידידי, שהם מכתות הערב רב ומזור הפלגה, ערב להם לחם שקר, אין להם חלק ונחלה באלקי ישראל ובתורתו, בני אל תתחתן עמהם, כי כבר עשאוים כגוים גמורים לכל דבריהם, ופתם פת כותף, ומאכלם בשר חזיר, וכל בני ישראל יהיו נקיים."

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מלחמת קודש נגד הסט"א שלחם הרה"ק מנבאריטשוב זי"ע
להצרות הס"ת שכתב עזרא הסופר

קיצור מפרקים הקודמים

הרה"ק מנבאריטשוב זי"ע בירך את הברכות, והנה לוקח ביזו את שופרו, אבל לא עלתה ביזו התקיעות בפעם השני גם לא הולך. ורק בפעם השלישי עלתה ביזו.

ממחרת החג שמעו שבכפר הסמוכה לבאריטשוב סבלו נהק רב שלשה אחים ממשפחת הפריצים. השוטרים שחיפשו אחר הרוצח לא מצאו שום סימן על מי להעלות האשמה.

כשהגיע העת שר' זיסל היה צריך לחזור לביתו, פנה מקודם לקבל ממנו ברשת פרידה מהרה"ק מנבאריטשוב, הרה"ק צוה לו לחזור למסחרו במקודם, ובירך אותו שיצליח פי כמה ממה שהפסידו בשביתת השנה האחרונה, והוסיף לאמר: אם אני הוא זה שמבטיח לך את זה, הרי אני שותף אתך, ועם שותף מתחלקים שווה בשווה. והסביר לו שכונתו הוא על "משוה גבה על גבה".

הצרה בבית הפריץ

אחר שנסע ר' זיסל כמה שעות והגיע לעיירה הראשונה שם עסק בדרך כלל במסחרו, דפק על דלתו של פריץ העיירה. השומר של הפריץ כשרק ראה את צל של ר' זיסל בחוץ, רץ לתוך בית הפריץ ובישר לו שהיהודי - סוחר הצמר - הגיע. "תכניס אותו מיד" - צוה הפריץ - "לאן נעלמת? כל כך הרבה זמן לא ראיתי אותך, כבר התחלתי לחשוב שמשוה לא טוב קרה אתך, אולי חולה ואולי יותר מזה, והנה שמחה גדולה הוא לי לראות אותך פה שוב".

ר' זיסל הודה לו על המילים היפות, וענה לו: "לא, לא, ב"ה הכל איתי עצה"יט אלא הסחר לא היה בני טוב, כרגע אין לי כסף, רק אלף רובל, וגם את זה סדרתי בקושי, וע"כ לא התעסקתי זמן רב במסחרי".

הפריץ הרגיש התאכזב מעט בשומעו את דברי היהודי, כי הוא יבך חשב שאכן הגיע הזמן והיהודי הזה יקנה ממנו כל הסחורה אשר בביתו, ובמקום לקנות הוא מתמרמר שאין לו כסף, ואלף רובל הוא כל כספו לסחרו בה, אין הוא יכול לקנות יותר, ומה יעשה עם סחורתו?

אחרי משא ומתן ארוך החליט הפריץ שלא שוה לו להפסיד קונה כל כך חשוב. והציע לר' זיסל שיתן לו את האלף רובל שיש לו עכשיו, ויקבל את הסחורה בהלוואה, ואחרי שיסחרו בהיריד יחזיר לו את כל הכסף. נמנו וגמרו וכן עשו, ור' זיסל יצא מבית הפריץ מלא עם סחורה בלי שיפדה אותה בכסף.

ר' זיסל המשיך בדרכו, ומכר לכפר נסע לעבר היריד כשבידו הרבה סחורה מה שלוח מאת הפריץ המבוגר. אחרי כמה שעות של נסיעה עבר באיזה כפר ואחד מידי פנה להבעל עגלה שמן הראוי שילך לבקר גם אצל פריץ של עיירה זו כמו שהיה דרכו בעת שעסק במסחרו, ר' זיסל שלא ידע מאומה על האסון שקרה למשפחתו של הפריץ דפק על הדלת בביתו מלא שהפריץ - כמו לפני שנים - יעשה אותו מסחר.

אבל משהתקרב לדירת הפריץ כבר היה ניכר שמשוה קרה בבית זה, על ידי הדלת של משפחת הפריץ עמד דגל שחור המבשר בדרך כלל רעות, כל הסיבה מסביב סגור אין יוצא ואין בא, כאילו כל הכפר משתתף בצער גדול שפגע בבית הפריץ. "מה הצרה הזאת?" לא ידע ר' זיסל וכבר חשב לעזוב את ההכפר, אולם רגע לפני זה מצא אותו אחד מבני משפחת הפריץ, וקיבל את פניו, ומיד סיפר לו על הצרה הגדולה שפגע אותם בפתע פתאום, כאשר שני האחים הקטנים נמצאו הרוגים והאח הגדול שבהם הנו חולה מסוכן ומתאבק על חייו. "אנחנו צריכים אותך עכשיו" אמר אותו בן המשפחה, את רפואת הבן הגדול מכניס אותנו לחובות עצומים, ואין בידנו די כסף. בוא למרתק הצמר, וקנה מאתנו ותתן לנו קצת כסף בכדי שיהיה לנו על הוצאות הרפואה.

ר' זיסל הביע צער והשתתף בצער המשפחה, וגם הציע כסף לעזרתם אולם הוא סירב, באומרו: "אנו צריכים כסף רב וע"כ רוצים אנו שתקנה סחורה", ובעודם מדברים הכניס את ר' זיסל על ידי מטת חליו של הבן הגדול, וכאשר נכנס זקף הפריץ את ראשו וקיבל את פני ר' זיסל, ודרש בשלומו ועל סיבת העדרתו זמן רב, ר' זיסל הביט את מבטו על צורת הפריץ החיוור, והחליט לעשות דבר בכדי להעלות ארוכה למכתו.

ר' זיסל פתח את נרתיקו הפרטי והוציא משם קצת יין, יין ברכה שהביא אתו מנבאריטשוב, יין שהיה אצל שלחן הרה"ק, ומזה העביר לידי הפריץ וצוה לו שתתקן הפריץ לגם מעט ועוד מעט, והנה הלחצות בקרבו ורוח עלה בו, ר' זיסל הסביר לו שרק עתה הוא מגיע מבית רבו מנבאריטשוב ומשם הביא היין, ר' זיסל הכיר על פני הפריץ שהתעורר בשמעו שהוא בא מבית רבו "הרבי מנבאריטשוב".

פתשגו הכתב

הפריץ בשומעו את השם "באריטשוב" פנה מיד ושאל את ר' זיסל האם הוא יכול לשתף אותו איך עבר ימי ראש השנה בצל רבו הרה"ק מנבאריטשוב. ר' זיסל לא הבין מפני מה נונע עניין זה לאותו גוי טמא, וענה לו: "מה יכול להיות, היה תפילות, ניגונים ועוד", הפריץ שמע אך חזר לשאול: "והתקיעות איך עברו?" ר' זיסל התפלא שוב מה לו לגוי לדעת איך עבר התקיעות אצל הרה"ק מנבאריטשוב, ר' זיסל עצמו הכיר את הפריץ כשהוא שונא ישראל מובהק, ומשם מה מתעניין לדעת על התקיעות של רבו.

אבל כאשר הפציר בו הרבה התחיל ר' זיסל לספר, הוא סיפר על הברכה ועל התקיעות, אמנם הפריץ לא הביע מדבריו קורת רוח, דרש עוד ועוד, עד שר' זיסל התחיל לדבר ולספר איך שהרה"ק מנבאריטשוב הרעיש עולמות כמה ימים לפני ראש השנה על הסנה הגדולה, וגם על שלשה מכשפים גדולים שחצו להפריע על ולכלל ישראל אצל התקיעות והוא לחם נגדם בכל עוז...

אז, רק אז נרגע הפריץ, והתחיל לספר מה שבלבו: "תדע לך ר' זיסל, השלשה מכשפים עליהם דבר הרבי, היו לא אחרים מאשר שני אחי הקטנים שנהרגו השלישי הוא אנכי בעצמי", ר' זיסל לא האמין מה שאזינו שומעות, אבל חרשי כי ידע שעכשיו

עת לשמוע, "הסיפור התחיל כך: שלשה אחים אנחנו שמקורנו מיהודים, אבינו היה יהודי שעזב את דתו ואת מולדתו, הוא נישא לאמינו, ונפטר לעולמו כשהיינו צעירים, אמינו הרבתה לספר שהיהודים גרמו למות אבינו, ויותר מכך היתה משרשת בלבנו בכל עת שזנה נמרצת נגד העם היהודי באמרה שכל הצרות באים לעולם בשביל היהודים ר"ל.

"לפני כמה שנים נחלתה אמנו, לפני מותה קראה אותנו ואמרה לנו: "תדעו בני, הנה אני נוטה למות, וכל זה היא רק בגלל היהודים, גם מותו של בעלי-אביכם היה בגלל היהודים, גם כל נכסיו אבדנו בגלל היהודים האלה, ובקשה אחת יש לי אליכם".

"אמינו סיפרה לנו על ספר התורה הנדיר שנמצא בידנו, והוסיפה לאמר אלי: "ברצוני שתקום ביהודים האלה, על ידי התיבה הזאת תוכל להניקם בהם, קח את המכתב הזאת, וכשתגיע לגיל עשרים ושלוש תפתח אותו, ובתוכו כתוב כל ההוראות כדת מה לעשות עם התיבה, ומה שכתוב כן תעשה, אמנם בש"א אל תפתח את התיבה לפני זמן הנ"ל".

"כמוכן שבדריה עשתה הרושם הנכון ולבינו נתמלא עם יותר שזנה ממה שהיה לנו עד אז. השנאה ליהודים בער בי כל הזמן, אבל עשיתי כמו שצוית עלי אמי, ולא עשיתי שום דבר עד שהגעתי להגיל הזה, כשהגיע הזמן התיישבתי בחדרי פתחתי את המכתב וקראתי כל מה שהיה כתוב שם, בתוך המכתב היה כתוב פרטים רבים שעלינו לעשות במשך שש חדשים הבאים, שם היה כתוב על כמה ספרים שאנו צריכים ללמוד משך שש חדשים האלה, ישבנו יחד ועסקנו בספרים אלו עד שכשגמרנו כבר היינו מכשפים מלומדים, כך שרק אנשים בודדים יכולים היו להתמודד עם סוחות עצמים שהיה לנו.

כוחות הקדושה מול כוחות הטומאה

"שש החדשים האלה נשלמו ביום ראש השנה, בו ביום השקענו את מיטב סוחותינו, יודעים היינו שאותו יום הוא היום הגורלי, אולם יודע ידענו שיש מי שלוחם נגדנו בכל עוז, והוא הרבי שלכם מנבאריטשוב, וע"כ עשינו הנותן גדולות גדולות מאוד כל מה שהיינו יכולים.

"התאספנו יחד בבית אחי הקטן, שם ריכזנו את כל הסוחות, אולם בפתע פתאום התחיל הדברים להשתבש, היה זה באותו עת שהרה"ק מנבאריטשוב התחיל לתקוע בשופרו, אז באמצע העבודה נהפך אחינו הקטן ונפל על הארץ, בתחילה חשבנו שהתפילה הוא מאפיסות הסוחות, בהיותו כל כך משקיע לקראת היום הזה, אבל כעבור זמן מה גלינו שהוא שכב שם ללא רוח חיים. מתוך יאוש חשבנו לעזוב את כל הענין, אולם התחזקנו שאחינו הקטן הוא היה החלש מכולנו, ואנחנו יותר חזקים, התחלנו מחדש את המאבק, אבל כשהרבי התחיל שוב לתקוע נפל האח השני, וגם הוא כהראשון מת, אז נשארתי אני לבדי, ובכל זאת חשבתי שלעולם הייתי אני החזק מהם ע"כ המשכתי להתאבק, השקעתי כל כוחי אך לבסוף נפלתי גם אני, נשארתי בחיים אבל איבדתי את הרגליים, ועכשיו אני חולה שנוטה למות.

כשסיים הפריץ לספר את כל אשר קרהו, פנה בבקשה לאל ר' זיסל: "כעת אני רוצה לבקש ממך, שתלך ותמסור את ספר

התורה של עזרא הסופר לידי רבך, ותתן אותו לו במתנה ממנו, מכיון שהנני יודע שאם הספר תורה ישאר בביתי אז אני הולך למות".

ר' זיסל ישב משתומם ושמע את כל מה שסיפר הפריץ, רק עכשיו נתברר לו כל הדברים, כל מה שחשב והתייעץ להבין נתברר.

הפריץ חזר לבקש מאת ר' זיסל: "אנא, עשה לי החדש ותקח את הספר, לך החוצה להסתכל אם כבר טענו לך את כל הסחורה ותחזור אלי מיד לקבל את המתנה". ר' זיסל יצא החוצה, אך הסחורה לא היה באותו עת בראשו, כל כולו היה אצל הס"ת, ועל הסיפור ששמע עכשיו, אבל כאשר יצא הוא איך שכמעט כל הסחורה נטען כבר, וחזר לחדר של הפריץ.

כאשר חזר שוב לחדרו של הפריץ ראה שמצבו הוא בני רע ומרגע לרגע הורע מצבו, כשהתקרב סמוך למיטתו ראה שהפריץ שוכב ללא רוח חיים. ר' זיסל מיהר לקרוא להחפאים, והוא בעצמו לא נשאר שם אלא לקח את התיבה עם הספר והלך לו.

ואינו כילקח אותו

ר' זיסל המשיך לנסוע להיריד לצורך מסחרו. כל הדרך היה ר' זיסל מחוגש כולו מעצם העובדא שבידו נמצא ספר תורה כזה עתיק ישן נשן, וכתב ע"י קדוש, הוא המתין בקוצר רוח להגיע לביתו ואל רבו אשר בבאריטשוב ולמסור לו את ספרו. חיש מהרה גמר את מסחרו וראה בו הצלחה למעלה מכל ההשעיות, מכל המסחר הזאת יצא עושר כפול ומסופל מהדרך שבו הגיע, אבל לכל זה לא שת לבו, העיקר על מה שחשב היה הס"ת.

דעתו של ר' זיסל היה ללכת מהיריד ישר לביתו, ומשם לנסוע לרבו, אולם כשהגיע לביתו פרסם בתוך העיר שברצונו לערוך סעודה גדולה לכל בני העיר, בעת הסעודה סיפר ר' זיסל כל מה שעבר עליו ועל רבו, ועל הנס הגדול שקרה עם כלל ישראל בהשמדת שונאי ישראל הלל, וגם סיפר על האוצר הגדול שהפריץ נתן בידיו להעביר הלאה לבית הרה"ק מנבאריטשוב.

גם זמן לביתו בסוד סודות מנין מצומצם שיבאו למחרתו להתפלל בביתו ובעת קריאת התורה יקרא בס"ת הלז, כל האנשים אלו הכינו עצמם והתפללו בהתעלות ובהתחממות עילאה בידעם על הזכיה שנפלה בחלקם לראות את הס"ת שנכתב ע"י עזרא הסופר. בעת שהחזן התחיל "ויהי בסיוע", ור' זיסל בעצמו ניגש לפתוח את הארון, הושיט את ידיו בפנים הארון להוציא את הספר, אולם הספר אינו...

שבור ומשובר יצא ר' זיסל מכל הענין, מיד אחרי תפילת שחרית יצא לדרכו לעבר באריטשוב לדרוש ולשאל אצל הרה"ק על דבר הספר, הרה"ק מנבאריטשוב התחיל לדבר אל לבו: אל תיאר ואל תיחזק ר' זיסל, הספר תורה לא נגב, וכן לא קרה בה כלום, עזרא הסופר בכבודו ובעצמו ירד מן השמים, לקחת את ספרו בחזרה... ולך, אשריך שזכית להיות המארח של הספר ולהציל אותו מבית השונאי ישראלים.

תם ושלם מסכת קורות הדברים,
מלחמת קודש נגד הסט"א שלחם
הרה"ק מנבאריטשוב זי"ע
להצרות הס"ת שכתב עזרא הסופר

יסודי התורה

בנים זכרים

דף י"ח: אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן כל המבדיל על היין במוצאי שבתות הויין לו בנים זכרים דכתביבין להבדיל בין הקודש ובין החול וכתביבין התם להבדיל בין הטמא ובין הטהור וסמין ליה אשה כי תזריע.

כתב החתם סופר: ואולי י"ל דלאו זכרים ממש קאמר, אלא ידוע דהמשפיע לעולם נקרא זכר, ואם היא נקבה בתולדה אם זכתה להשפיע לאחרים אם בממון או לזכות הרבים כז' בניאות או להנישא לת"ח ויתפרנס על ידה והוא זיבב באהלה של תורה ומרביץ תורה בישראל על ידה היא זכר באמת, והמקבלים מאחרים לעולם נקראים נקבות ואם הם זכרים בתולדה נקבות הם באמת, וע"כ מבשרו שיהיה בניו זכרים משפיעים לאחרים הוה ממש כמו שאמר ריב"ל בנ"ר ראוין להוראה.

למה אין אומרים בנוסח ההבדלה המבדיל בין טמא לטהור

שם. הקשה מורן רביה"ק ז"ע בדברי יואל (פר' שמני), דבמס' פסחים (ק) קאמר רבא דאומרים ג' הבדלות בין קודש לחול בין אור לחושך בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה, ופרקי' והא ד' ניהו, ומשני בין יום השביעי לששת ימי המעשה לא קחשיב מושם דמעין חתימה הוא, ופסקי' הראשונים טרבו וכן אתו טהגין.

ולפי הגמ' דסוגין ה"ל מוכח שיש סמיכות ושייכות בין הבדלה בין טמא לטהור להבדלה בין קודש לחול, דכללה הגמ' יחד שני הבדלות, אלא משמע דשייך תרתייהו להבדלה במוצ"ש, וא"כ למה אין מזכירין הבדלה בין טמא לטהור במוצ"ש.

ותי' ע"פ פיד"ש"י (שמני) על מאמרו"כ ולהבדיל בין הטהור ובין הטמא, וז"ל: צריך לומר בין חמור לפרה והלא כבר מפורשים הם, אלא בין טמא לך לטהור, בין נשחט חצוי של קנה לנשחט רובו, ולמדוין אנו מה דלא שייך לצוות על הבדלה והפרשה אלא בשני עניינים השייכים זה לזה במקצת ויש לחדש שיטעו ביניהם, ע"כ חייבים לעשות הבדלה ביניהם.

ועפ"ז יתיישב שאין מזכירין במוצ"ש הבדלה בין טהור לטמא, דהנה כל ההבדלות שמזכירין על הכוס במוצ"ש הם בעניינים שאין מרחק גדול ביניהם ושייך הבדלה בהם דבין קודש לחול אין מרחק גדול כ"כ, וכן בין אור לחושך שבתחילה היו משתמשים בערבוביה והבדיל הקב"ה ביניהם, ובין ישראל לעמים נמי שייך הבדלה כי נמצאים גם בין האומות נשמות קדושות שנטמעו ביניהם, והם הגרים הבאים להתגיייר, וכ"כ אילו היו חפצים לקבל ע"ע עול תורה היו מקבלים אותם, ולפיכך שייך הבדלה בין ישראל לעמים שהבדילנו הקב"ה להיות לו לעם סגולה מכל העמים.

ברם, ענין הבדלה זו שייך אך ורק בין ישראל לעמים, אך לא בין ישראל לבין מינים ואפיקורסים כיון שיש מרחק גדול בין בני ישראל למינים כמאמר הכותב הרחק מעליה דרכך, ודרשו חז"ל (ע"ז י"ג) זו מינות. ואפילו אם ירצו לשוב אין מקבלין אותם כמש"כ הרמב"ם, ומה נשמע גדל המרחק וההבדל בין ישראל למינים ואפיקורסים, ואין צורך להבדלה שמבדלים ועשמים הם.

והנה כלל גדול דבכל תפילה וברכה צ"ל לשון מבורר ולא לשון שיש טעות בכונתו, ולכן לא נקבע בנוסח ההבדלה על הכוס במוצ"ש לומר המבדיל בין טמא לטהור, שיש מקום לטעות ולומר שאף בין טמא לטהור ממש שייך ענין הבדלה, ויצא מה מכשול גדול, דמוצאותה תורה להבדיל ש"מ שאין המרחק גדול כ"כ ביניהם, ובאמת אין הדבר כן, אלא צריך לברוח מדבר שמוציא טמאה לישראל ולהתרחק מרחם מרחק רב, וכמש"כ הרמב"ם (הל' דעת פ"ו הא) שצריך להתרחק מן הרשעים כדי שלא ילמדו ממעשיהם.

מנהג ישראל תורה

כסא דברכתא (מו)

מוס של שבע ברכות

סעודה שלישית לא נחשב לפנמי"ח

סעודה שלישית לא חשוב כפנים חדשות, שאינה עיקר כל כך, דהא איכא למאן דאמר דיוצא בה במיני תרגימא, וגם אין דרך להרבות בו במנות. (טור בית יוסף ושו"ע אבה"ע סי' סב)

שמברכים ז' ברכות משום הדרשה

ועכשיו נהגו במדינות אלו לברך שבע ברכות בסעודה שלישית, ואפשר משום דרגילים לבוא פנים חדשות, ויש אומרים מטעם דרגילים לחדש והדרשה הוי כפנים חדשות (רמ"א סם)

ס"ג הוי כשאר סעודות שבת

יש אומרים דסעודה ג' חשוב כפנים חדשות כמו שאר הסעודות. (ריטב"א סעודות דף ט')

עיקר השמחה הוא בס"ג

מיהו האידאט דעיקר השמחה הוא בסעודה ג', דמרבם בשמחה ובמנות, ועיקר הקהל באים לסעודה לכבוד הדרשה שדורש החתן, ומרבם במנות לחתן אחר הדרשה, הוי פנים חדשות ומברכין ז' (בי"ח)

שלא לברך אם לא הרבו לכבוד החתן וכלה

הגה"ק מו"ה אברהם מטשעכטאוו זצוק"ל לא בירך שבע ברכות בסעודה ג', אף שרם הבאים לסעודה זו והיו כמה פנים חדשות, משום שלא הרבו בהסעודה לכבוד חתן וכלה, רק אכלו מעט פת ודגים לקיים מצות סעודה שלישית, ואין ראוי בסעודה כזו לברך ז' ברכות. (סידור עלותא דאברהם)

לאכול עוד כזית פת לשם סעודת חתן

כן היה מנהגו שבבא אצלו חתן בסעודה שלישית, היה מצוה לאכול עוד זולת מה שאוכלין בשביל סעודה שלישית, ועשה אנשים יאכלו כל אחד כזית פת, כדי שתהיה סעודת חתן. (ברכת אברהם מנהגי הגה"ק מבוס שאטש ז"ל)

שתיית הכוס בסעודה שלישית

הנה מקור לדיון זה, נפתח בדברי הגמ"א (א"י"ח סי' רצ"ט סעי' ד), שכתב דלמי שמברך לפעמים בלא כוס, אסור לו לשתות, כשמברך אחר שחשיכה, מכוס של בהמ"ז קודם הבדלה עיי"ש, ועי' סב בהגהות ממחרש"ק, דגם מכוס של ברכת נשואין, לא ישתה, אף דשבע ברכות מברכין תמיד על הכוס, מ"מ כיון דאין שותים מכוס של בהמ"ז, איכא זלול עיי"ש, ובודאי לשיטתו, יש לנהוג כמו שכתב כ"ת, דאוי ישתה מכוס זה אחרי הבדלה, או אם אין לו כוס אחר, יעשה על כוס זה הבדלה, והוא עפ"ימ דאיתא בשי"ע שם, וכ"פ בדה"ח (סי' צ"ז סעי' ד) עיי"ש. אכן העולם אין נוהגין כן, וכדאיתא במהרש"ק (שם א"י"ח סי' רצ"ט סעי' ד), וכ"כ בא"א (מהגאון מבוס שאטש ז"ל מהד"ת), דראוי לשתות מכוס של שבע ברכות, דאליכ לא יהי רק שש ברכות, ומהראוי שיהי שם ברכות עיי"ש, וביותר שייך זאת, לפי מנהג העולם, שמתפללים ואח"כ מבדילים וכמבואר בדה"ח (שם סי' צ"ז סעי' ד), ובמשנה ברורה (צ"ט סי' רצ"ט סעי' ד) בביאור הלכה, א"כ הוי הפסק גדול, בין השבע ברכות, הגם שצריך לי עיון, דאמאי לא נתנו העצה, ליתן לשתות לתניקות, וכמו דאיתא, לענין אם החופה ביום התענית, עיי' באו"ח סי' תקי"ב סעי' ג) במג"א, אך למעשה כן נהגו גדולי הדור כדברי הא"א, ואין לפקפק בזה, וקראיתו בסי' טעמי המנהגים (חלק שלישי עניני אישות), בשם הה"ק מאלעסק ז"ל, ועיי' בשו"ת זכרון יהודה (א"י"ח סי' פ"ז), דהכריע דרק טעום מהכוס, ודי בזה בעת כזאת, וכמו שעושים תחת החופה, ואני ראיתי אצל גדול אחד, שנתן הכוס לחתן שיברך עליו בפה"ג ולשתות, והטעם, נראה לי, משום שאיתא בלקוטי מהרי"ח (סדר נשואין), שמנהג הגה"ק הייטב לב ז"ל, דהמברך הוי שותה, וגם הכלה, אבל לא החתן, דבנשים יש דעות דפטורות מהבדלה ע"כ, ועל כן כדי שיוכל גם החתן לשתות מכוס זה, כנהוג בכל פעם, הנהיג שיברך החתן, וישתה הוא וגם הכלה כנהוג. (שו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' קי"ג)

סימן טוב ומזל טוב הוא לנו

מעומק לבנינו שגורה ברכותנו אל אחינו - ניטנו היקר, התחור כהלכה, כלי מחזיק ברכה תמים למעלות ומידות, מתנהג בחסידות, מעטיר בסודות שמנו חכמים, עם ה' אלוקינו הולך תמים, תורה ותפילה אצלו צמודים, נודע בשערים, במעשיו היקרים.

הבה"ה משה פייערווערגער נ"ו

לרגל יום שמחת לבו בהנצוה נברית הארוסין בשעטומ"צ

ומנשים באהלה הברוך אמינו - חמותינו הצנוה"ה שתהי

הרה"ח ר' נחמן יאקאב שליט"א ומב"מ זקנתו החשובה שתהי

ושלוחה בזה ברכותינו, ומה' יתן משאלותינו, שהבית בהמנו יהא על אדני התורה, בדרך המסורה, תורה וגדולה ששולבו, לתפארת האבות, ששן ושמה ימצא בשענו, עד נזה לבית גואלנו.

כ"ד המברכים ממנוק חלב

יואל, שלמה אלעזר, יצחק אייזיק, חיים זאב, חנוך נחמן, אברהם אלכסנדר, ירוחם ארי', פייערווערגער אליעזר דוב נתנאל, יואל ראטה, ישראל נתן הנטראט, יואל קליין.

מודעה רבא לאוריתא

הנה מודעים בזה לכל מקוריה ויחבבי תורה וא"ש

בהלכות יו"ד ח"ב הלכה למעשה

ע"י הרב הגאון המפ"י

רבי יהושע אשר כהנא שליט"א

ראש כנסת ירושלים וקהילתו: רב דהיישוב משנת ה'תרס"ג ומח"ן עטרת תו

ביכ"ד ט"שבעות השובריים בשעה 0:00 אח"כ

ובדואי שיעור זה נחנך מאוד לבא"א

לידע את המעשה אשר יעשון ואת הדרך ילכו בה

ונזה לתגיל תורה ולהאדירה ולהרפת קין תורה וקדושת ישראל

בתגמולת כבוד שמים עליו ומלכנו רבנו שליט"א בארשתי כ"ב

בברכת הנהיגה

הגבאים

קהל ימב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א פעוה"ק ירושלים תובכ"א

ברכת מזל טוב

באודות כבוד ויקר וברשני ניל ושמה, הננו משגרים בה ברכתנו ואיחולנו, אל מול וידידנו א"ש פעוה"ק.

הרה"ח ר' יצחק אייזיק וואלנער הי"ד

לרגל נישואי בתו

ה"דתונה" ביום המשי באולם "ארמנות ווארף"

משפחת פייערווערגער הי"ד

ולוקינם הרה"ח ר' נחמן יאקאב שליט"א

לרגל אירוסו בנם - נכדו